

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

MÀSTER UNIVERSITARI EN PROFESSOR/A D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

INNOVACIÓ DOCENT I INICIACIÓ A LA INVESTIGACIÓ EN EDUCACIÓ LINGÜÍSTICA I LITERÀRIA

Una ruta literària en la pell de Jaume I.

Vistes des de El Puig

Membres del Grup:

Neliana Artés

Lorena Bruno

Paco Ortiz

Gemma Reig

València, 8 de gener de 2023

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Contextualització

2. MARC METODOLÒGIC

2.1. Sabers

2.2. Competències específiques

2.3. Criteris d'avaluació

2.4. Objectius

2.5. Avaluació

3. ASPECTES CONCRETS: LLOCS

4. SEQÜÈNCIA D'ACTIVITATS

4.1 Abans d'eixir

4.2 Durant l'eixida

4.3 Després de l'eixida

5. CONCLUSIONS

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

• INTRODUCCIÓ

1.1 CONTEXTUALITZACIÓ

La ruta literària titulada *En la pell de Jaume I. Vistes des del Puig* traça un itinerari per la muntanyeta de la Patà, escenari cabdal del *Llibre dels fets* del rei valencià Jaume I. A la muntanya de la Patà, situada a 17 quilòmetres de la ciutat de València es troba el castell àrab i el cim de la muntanya de cara al sud, on Jaume I va haver d'encarar la batalla més important en la conquesta valenciana del segle XIII. L'alumnat també visitarà el Real Monestir de Santa Maria del Puig, on es troba la Sala de l'espasa de Jaume I i el museu de la impremta.

Per a aquesta ruta literària hem escollit un institut de la ciutat de València on el català no sol ser la primera llengua dels alumnes, sinó que la majoria tenen com a primera llengua el castellà. Hem situat aquesta activitat a l'institut públic d'Educació Secundària IES Serpis de València, que voreja amb el barri d'Algirós, amb la Malva-rosa pel nord i amb Aiora per l'est. No obstant, aquest projecte també es podria aplicar perfectament a qualsevol altre institut de la Comunitat Valenciana.

Aquesta eixida va dirigida als alumnes de 1r d'ESO per uns quants motius. Primerament perquè s'adapta als objectius curriculars de primer d'ESO de Llengua i Literatura valenciana. També perquè és una bona manera d'endinsar a l'alumnat iniciàtic de l'ESO en la literatura medieval més representativa de les arrels valencianes. I, a més, connectar la naturalesa amb la història començant pel curs més tendre de l'ESO, que es veurà motivat per l'entorn autòcton i prominent en què es trobarà. La tria del curs també ve motivada per les condicions de l'institut. Estem parlant d'un institut de la ciutat de València, on s'amunteguen alumnes de distintes nacionalitats, de distintos orígens i de diferents entorns socials. És per això que considerem que educar en memòria col·lectiva és un bon punt en comú entre l'alumnat autòcton i l'alumnat forà.

El que volem aconseguir amb aquesta proposta és conscienciar als alumnes d'una zona determinada de la ciutat de València, normalment castellanoparlants, sobre la importància de l'ús de la llengua catalana mitjançant la història de la conquesta de València. L'objectiu principal és treure la literatura fora de l'aula i veure així la connexió entre llengua i territori, concretat en la relació existent entre el rei Jaume I i la muntanyeta de La Patà, situada al cor

del Puig. Amb aquesta ruta literària voldríem posar en relleu la figura del rei Jaume I com a punt d'origen de la identitat valenciana amb una contextualització geogràfica i històrica necessària. D'aquesta manera les alumnes i els alumnes podran conèixer les correspondències paisatgístiques que existeixen entre l'escenari dels textos seleccionats del *Llibre dels Fets* i el lloc que estan visitant. Podrem fer una mostra dels espais escrits que banyen el nostre territori. A més, sostenim que és una visita necessària per a consolidar una consciència lingüística i una identitat idiomàtica que els permetria resoldre moltes incògnites que ballen al voltant dels orígens de la nostra llengua i el seu sentit quasi vuit-cents anys després. També és un propòsit desmuntar el sentit que fins ara havia tingut aquesta victòria de Jaume I, que sempre havia estat contada com una gesta on havia triomfat la cristiandat i s'havia sotmés la població morisca. Volem recontar la història, deixar de banda el bel·licisme amb una clau racial i formular-ho des del fet lingüístic i identitari.

A més, com que el rei Jaume i la conquesta valenciana és una fita marcada al calendari municipal, considerem apropiat i atractiu per a l'alumnat de primer d'ESO fer una visita d'aquestes característiques a un lloc físic tan emblemàtic al *Llibre dels Fets* de Jaume I com és la muntanya de La Patà. Aprofitaríem la setmana prèvia a aquesta festivitat local per dur a terme la ruta literària proposada, aproximadament entre l'1 el 8 d'octubre. D'aquesta manera l'alumnat que participe podrà establir llaços entre els coneixements vists a l'aula i els que traslladarem durant la visita a La Patà i el monestir de Santa Maria, amb les representacions culturals i històriques que abracen la ciutat de València durant el 9 d'octubre de cada any. La duració de l'eixida serà d'un dia lectiu, anirem i tornarem eixe mateix dia perquè, com hem dit abans, el Puig es troba a només 17 km de València i és una ruta que es pot assolir amb èxit en tan sols 6 o 7 hores. El material que exigeix aquesta ruta és ben asequible: es necessitaria roba d'esport, una ampolla d'aigua, un entrepà per esmorzar i una càmera fotogràfica per poder realitzar la jimkana. Només farien falta cinc o sis càmeres per aula, així que les persones amb més dificultats per aconseguir-la no haurien de portar-la.

Per poder assolir amb èxit els objectius d'aquesta ruta els alumnes hauran de llegir com a lectura obligatòria els textos seleccionats del *Llibre dels Fets* de Jaume I, concretament aquells que estan referits a la conquesta de València. Així, podran relacionar la crònica amb la història de València i el personatge de Jaume I. La tria d'aquesta lectura no és gens atzarosa.

Hem seleccionat precisament el lloc on el rei Jaume va meditar la conquesta de la ciutat de València i on es va lliurar la batalla definitiva perquè l'alumnat conega els espais que es van veure involucrats en el procés d'adquisició del territori valencià. També ens enfilarem així cap al monestir de Santa Maria del Puig, declarat monument històric-artístic nacional i fundat pel mateix Jaume I el 1240 per mostrar l'herència i la riquesa que allotja El Puig i el seu significat cultural i històric.

- **METODOLOGIA**

2.1. SABERS

En la seqüència didàctica present es treballen sabers que pertanyen al *Bloc 1: Llengua i ús*, al *Bloc 2: Estratègies comunicatives*, i del *Bloc 3: lectura i literatura*. Del *Bloc 2* es treballarà: 2.1 Sabers comuns, 2.2 Alfabetització informacional, 2. 4 Comunicació i interacció oral, 2.5 Comprensió escrita i 2.6 Expressió escrita i multimodal. Del *Bloc 3: Lectura i literatura* es treballarà el 3.1 Lectura autònoma i 3.2 Lectura guiada de textos literaris.

Començarem treballant el *Bloc 3* mitjançant la lectura de textos seleccionats del *Llibre dels fets* amb una guia especialitzada per part del professorat. S'explicarà també el gènere literari de l'assaig, les seues característiques i els itineraris temàtics (subbloc 3.2. Lectura guiada de textos literaris). També s'aportarà informació biogràfica de l'autor de la tradició literària, en aquest cas Jaume I, i la seua vinculació a la literatura i al context històric i cultural valencià. També es treballaran les estratègies d'interpretació de l'obra literària en qüestió des del context sociohistòric i cultural en què estan escrites i es fomentarà la vinculació del gènere del diari amb l'alumne. Es promourà l'experiència personal, lectora i cultural amb l'alumne / alumna (Subbloc 3.1 Lectura autònoma).

Del *Bloc 1: Llengua i ús* es treballarà la situació del català al segle XIII arran la conquesta de València, el seu impacte en l'actualitat i les conseqüències lingüístiques de l'arribada de Jaume I.

Del *Bloc 2* es treballaran els sabers comuns (subbloc 2.1) atès que hauran d'adaptar el discurs a la situació comunicativa en qüestió: el grau de formalitat, el caràcter públic o privat, el canal de comunicació i els propòsits comunicatius. A més es demanarà la recerca d'informació sobre Jaume I mitjançant recursos TIC (2.2 alfabetització informacional), la comunicació i interacció oral mitjançant una posada en comú de la informació trobada que potenciarà la cooperació conversacional i les interaccions orals en situacions comunicatives

de caràcter formal (subbloc 2.4). Es promou també la comprensió escrita (subbloc 2.5), ja que hauran de valorar la forma i el contingut dels textos que els hem proporcionat.

També l'expressió escrita (subbloc 2.6) amb la redacció d'una breu autobiografia, d'una biografia de Jaume I i d'una crònica on hauran de tenir una planificació, una textualització, una revisió i una correcció del text que han elaborat.

2.2. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

El nou currículum d'ESO que estableix la LOMLOE s'estructura al voltant de 9 competències específiques:

Multilingüisme i interculturalitat	Expressió oral	Mediació oral, escrita i multimodal
Comprensió oral i multimodal	Expressió escrita i multimodal	Lectura autònoma
Comprensió escrita i multimodal	Interacció oral, escrita i multimodal	Competència literària

En aquest cas treballarem 6 competències específiques:

- Comprensió escrita i multimodal
- Expressió escrita i multimodal
- Expressió oral
- Interacció oral, escrita i multimodal
- Competència literària
- Lectura autònoma

2.3. CRITERIS D'AVALUACIÓ

Hem escollit aquests criteris d'avaluació perquè pensem que són els punts als quals han d'arribar els alumnes després d'haver fet el seu treball. Dins de l'expressió escrita avaluarem: els continguts que han inclòs els alumnes per veure si han introduït durant el treball conceptes relacionats amb la vida de Jaume I, la crònica del Llibre dels fets i la conquesta de València, que han d'estar presents dins del projecte final i, que a més, han de seguir un ordre cronològic tant a l'hora tractar la conquesta com a l'hora de crear la crònica del viatge. L'originalitat i la presentació també seran uns punts important a evaluar, ja que l'originalitat és un reflex de treball, s'avaluarà positivament les idees creatives i enginyoses a l'hora de fer la crònica junt amb la bona presentació del treball. I finalment, l'ús del llenguatge. Com que és un text formal, s'avaluarà positivament l'ús d'un registre formal, sense vulgarismes ni col·loquialismes i, sobretot el requisit indispensable de la crònica: que el text estiga escrit en la persona.

Dins de l'expressió oral donarem molta importància als continguts també, és a dir, dins de la presentació hauran d'estar reflectits els conceptes bàsics d'aquest treball com són la vida de Jaume I, El llibre dels fets i la conquesta de València com hem dit anteriorment; també avaluarem la incorporació de l'experiència d'una banda ha d'estar reflectit el treball en grup que han realitzat durant l'activitat de la busca dels textos de la gimcana, que més endavant explicaran els seus companys, per comprovar que tots els membres del grup han participat i, d'altra banda, el treball individual a l'hora d'escriure la crònica, ja que cada alumne ha experimentat aquesta vivència d'una manera diferent i única; l'originalitat i la presentació també seran importants durant l'exposició de la crònica, mitjançant les fotografies, els vídeos i les demés aportacions dels alumnes; i, finalment l'ús del llenguatge; en aquest cas també avaluarem que el registre de l'exposició siga formal però, donarem importància també a la valoració personal, ja que, com hem dit abans, els alumnes parlaran sobre la seua experiència en el treball en grup i en el treball individual; a més en aquest apartat inclourem com a criteri d'avaluació que l'exposició tinga un dinamisme coherent i una entonació i vocalització correctes.

2.4. OBJECTIUS

Un dels principals objectius és conèixer la crònica de El llibre dels fets, la conquesta de València i la vida de Jaume I, però aprenent d'una manera molt diferent a la forma tradicional, ja que a través de la proposta didàctica mostrem que es pot aprendre de manera innovadora, original i creativa. També trobem la importància d'introduir les TIC a l'aula, ja que mitjançant les tecnologies trobem tot un ventall de possibilitats més ampli de fer coses més innovadores i originals que de la manera tradicional, així com moltes fonts d'informació que serveixen als alumnes per realitzar les activitats proposades.

Pensem que aprendre a crear una crònica és molt interessant perquè sovint és un gènere que no es practica a les aules; simplement, si apareix en el llibre de text del curs, el professor sol explicar què és una crònica i es llig algun exemple; el que perseguim amb aquest projecte és que l'alumne aprengui què és una crònica, com fer-la i quina importància va tindre en l'època de la conquesta, ja que gràcies a aquesta ens ha arribat informació molt detallada de què va ocórrer durant la batalla.

Un altre objectiu que perseguim amb aquest treball és incentivar la creativitat, característica que donem molta importància perquè un alumne destaque acadèmicament; també el treball grupal, ja que normalment durant els cursos de l'ESO se sol treballar molt individualment i poc grupalment, per tal que tot i que el treball es faci conjuntament, participen tots els membres del grup sense excepció i aprenguen sobre els valors de la cooperació i la integració; i finalment el treball autònom, també li donem importància perquè al cap i a la fi, la crònica, és el treball final que han de fer els alumnes i es realitzarà individualment, ja que cada alumne, com hem dit abans, ha viscut l'experiència d'una manera diferent i única.

Per últim, perseguim l'objectiu de fomentar l'expressió escrita mitjançant algunes activitats com la AP5 sobre crear una biografia de Jaume I; però sobretot perseguim fomentar l'expressió oral a l'aula, ja que la situació que se sol donar normalment a l'aula és que el professor explica i els alumnes escolten sense intervenir, les classes es converteixen en un monòleg continu del professor i el que intentem amb aquest projecte és trencar amb aquests factors i que siguin els alumnes els que intervinguen per mitjà del diàleg, que expressen les seues opinions i defensen els seus arguments.

2.5. AVALUACIÓ

En el nostre treball trobem dos tipus d'avaluació: d'una banda la coavaluació, que consisteix en què en els alumnes avaluen les cròniques que s'exposaran a classe mitjançant una rúbrica que nosaltres els facilitarem on trobarem els quatre criteris d'avaluació que considerem importants en l'expressió oral (continguts, treball en grup i individual, l'originalitat i l'ús del llenguatge) puntuats de més assolit a menys assolit segons el treball que hagen presentat. D'aquesta manera ens assegurem que els alumnes prenguen atenció a les exposicions i nosaltres, els professors podem veure altres punts de vista a l'hora d'avaluar. D'altra banda trobem l'heteroavaluació, on som els professors qui avaluem el treball que han fet els alumnes mitjançant la rúbrica que trobem a continuació, on valorem la redacció en la persona, l'ajustament als fets, l'ordre cronològic, la compleció i la presentació. D'altra banda, també valorem molt l'avaluació contínua, així que a més de valorar el treball final mitjançant la rúbrica, anirem valorant l'esforç dels alumnes mentre preparen el treball final, és a dir, les activitats de preparació i realització.

3. ASPECTES CONCRETES: LLOCS

- Pujada a la muntanyeta de la Patà, des d'on es podran posar en la pell de l'exèrcit àrab atacant les posicions del rei en Jaume.

- Escales: on esmorzarem.

- Pla del castell: des d'on es veu la vega de València fins a la ciutat per tal de situar-nos en el context del capítol 14 del llibre Cròniques d'un rei, del qual hi farem una lectura col·lectiva.

- Font de la patà: lloc on aprofitarem per explicar la llegenda.

- Ruïnes del castell: vestigi de l'antic castell àrab que Jaume I va reconstruir per tal de defensar la posició.

- Via crucis: per on baixarem al poble mentre podem admirar el monestir.

- Carrerons: del casc antic del Puig per on arribarem fins el monestir

- Reial monestir de Santa Maria del Puig: que només visitarem exteriorment.

- Museu de la impremta: on descobrirem l'evolució de les tècniques d'impressió de llibres.

- Esplanada del monestir: des d'on pujarem a l'autobús per tal de tornar a l'institut.

4. SEQÜÈNCIA D'ACTIVITATS

4.1 Abans d'eixir (Activitats prèvies)

- Relacionem el diari personal i la crònica: En primer lloc es sensibilitzarà l'alumnat cap al tema a tractar, en aquest cas les cròniques. La manera d'acostar-los a les cròniques serà introduir el diari personal. D'aquesta manera es donarà a conèixer la crònica en primera persona com a forma de diari personal. Els alumnes hauran d'escriure què han fet un dia en concret i, a partir d'ahí, se'ls explicarà què és una crònica.

ACTIVITATS	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ESPAI TEMPS	CE
AP1	<i>Relacionem el diari personal i la crònica</i> <ul style="list-style-type: none"> - Plantejar la qüestió: Alguna vegada heu escrit un diari? A partir d'aquesta pregunta els proposarem que escriguen el que van fer un dia en concret. - D'aquesta manera, ens permetrà relacionar el diari amb la crònica. Es farà una explicació sobre què és una crònica.	<ul style="list-style-type: none"> - Sensibilitzar l'alumnat. - Relacionar allò que anem a tractar (la crònica) amb una activitat propera a ella, com és escriure un diari personal. - Donar a conèixer la crònica en primera persona com a forma de diari personal.	Aula 55'	CE5

- Qui és Jaume I? L'alumnat s'endinsa en conèixer qui és Jaume I. Per aconseguir aquest primer apropament cap a Jaume I, es realitzarà una recerca a l'aula d'informàtica i, més tard, compartiran la informació adquirida.

ACTIVITATS	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ESPAI TEMPS	CE
AP2	<p><i>Qui és Jaume I?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sabeu qui és Jaume I? Heu vist algun carrer amb el seu nom? Heu escoltat alguna vegada alguna cosa sobre ell? etc. - Farem una cerca d'informació sobre Jaume I, especialment la referida a la conquesta de València, a l'aula d'informàtica. - Realitzarem una posada en comú de la informació que han trobat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Potenciar la cerca autònoma d'informació fent servir els recursos TIC del centre - Augmentar el coneixements previs dels alumnes abans la ruta - Potenciar l'adquisició cooperativa de coneixement en el grup classe 	<ul style="list-style-type: none"> -Aula - Aula d'informàtica <p>55'</p>	CE3

- Ens familiaritzem amb *Cròniques d'un rei*: Els alumnes llegiran els textos seleccionats referits a la conquesta de València de *Cròniques d'un rei*. D'aquesta manera s'aconsegueix un apropament directe i previ a les activitats següents.

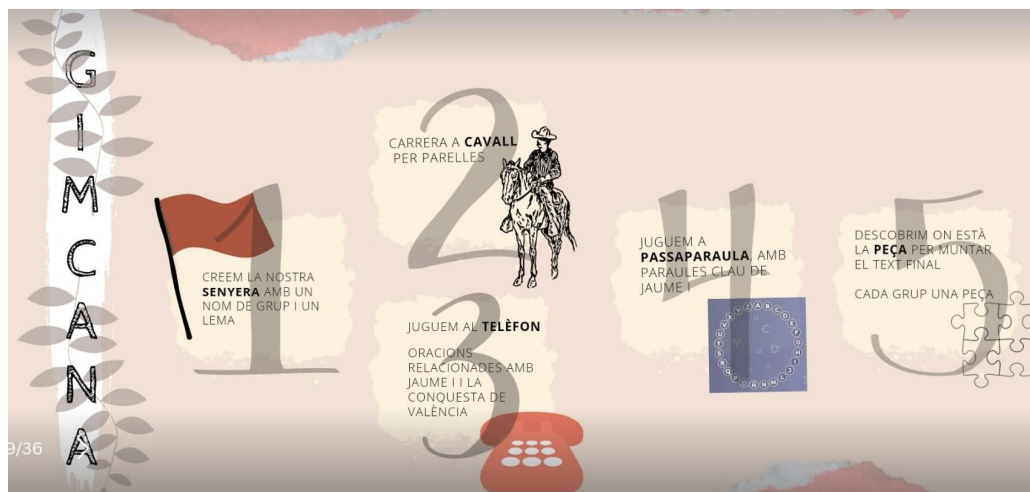
ACTIVITATS	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ESPAI TEMPS	CE
AP3	<p><i>Ens familiaritzem amb el Llibre dels Fets</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Els alumnes llegiran els textos seleccionats referits a la conquesta de València del Llibre dels Fets de Jaume I. <ul style="list-style-type: none"> - COM? A classe, per ordre, els alumnes llegiran fins que ho indique el/la professor/a. 	<ul style="list-style-type: none"> - Relacionar la crònica amb la història de València i del personatge històric de Jaume I. 	<ul style="list-style-type: none"> Aula <p>110'</p>	CE4

4.2 Durant l'eixida (Activitats de realització)

- **Gimcana textual:** Per a aconseguir les peces que formen el text referit al moment de la Conquesta de València, hauran de passar unes proves per grups. La gimcana constarà amb un total de 5 parts resoltes sempre mitjançant grups:
  - 1a part: crearan la seua propia senyera amb un lema.
  - 2a part: faran una carrera a cavall.
  - 3a part: jugaran al telèfon (frases adients al tema).
  - 4a part: jugaran a passaparaula (vocabulari adient al tema).
  - 5a part: mitjançant les pistes aconseguides als jocs, buscaran la peça del text.

ACTIVITATS	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ESPAI TEMPS
ARI	<p>GIMCANA TEXTUAL: Per a aconseguir les peces que formen el text referit al moment de la Conquesta de València, hauran de passar unes proves per grups:</p> <p>NORMES:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Total de 4 proves ● Cada prova amb una pista ● Amb les 4 pistes sabran on està la peça del text. 	<p>- Experimentar la cerca d'informació en un medi físic d'una manera divertida.</p> <p>- Ordenar els textos trobats per cada grup per tal que resulten coherents.</p>	<p>La muntanya de la patà</p> <p>1h i 30 min</p>

- Ens convertim en Jaume I: els alumnes es posaran en la pell de Jaume I i llegiran el text que els pertany.

ACTIVITATS	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ESPAI TEMPS	CE
AR2	<ul style="list-style-type: none"> ● Lectura del text seleccionat ● Els alumnes s'han de posar en la pell de Jaume I, una persona de cada grup llegirà la seua part 	<ul style="list-style-type: none"> ● Donar protagonisme als alumnes ● Fomentar l'expressió oral 	La muntanyeta de la patà 30'	CE4

- Ens fotografiem en llocs importants: Els alumnes a partir d'una llista en llocs emblemàtics, hauran de fotografiar-se per poder fer posteriorment la seua pròpia crònica.

ACTIVITATS	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ESPAI TEMPS
AR3	<ul style="list-style-type: none"> ● Els donarem una llista dels llocs emblemàtics en què s'hauran de prendre una fotografia ● Requereix una càmera per grup 	- Investigar el medi proper per tal de reconèixer els llocs protagonistes dels textos treballats a classe.	Durant la visita dels llocs: <ul style="list-style-type: none"> ● Esplanada de El Puig ● Castell àrab ● Real monestir de Santa Maria de El Puig ● Museu de la impremta

4.3 Després de l'eixida (Activitats d'avaluació)

- **Elaborem la nostra crònica:** L'alumnat realitzarà una crònica en primera persona sobre tot el que han viscut durant la ruta il·lustrant-la amb les fotos obtingudes. Aquest treball el faran en un quadern que se'ls entregarà, perquè guarden un record de la ruta.

ACTIVITATS	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ESPAI TEMPS	CE
AA1	<ul style="list-style-type: none"> ● L'alumnat realitzarà una crònica en primera persona sobre tot el que han viscut durant la ruta il·lustrant-la amb les fotos obtingudes. ● Han d'imprimir les fotos ● Es fa sobre un quadern creat pel professor. 	- Redactar un text personal recollint els esdeveniments de la ruta fent servir imatges	Aula 110'	CE5

- Exposem la nostra crònica: L'alumnat exposa la crònica que ha realitzant, destacant allò que crega més rellevant i fent una valoració global final.

ACTIVITATS	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ESPAI TEMPS	CE
AA2	- L'alumnat haurà d'exposar allò que més li ha agradat de la seua crònica i fer una valoració sobre la ruta	<ul style="list-style-type: none"> ● Practicar l'expressió oral ● Saber fer valoracions generals 	Aula 55'	CE4

ACTIVITATS	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ESPAI TEMPS	CE

5. CONCLUSIÓ

El que ens interessa aconseguir principalment amb aquest treball és fomentar l'expressió escrita però sobretot oral a l'aula, ja que els alumnes de l'ESO normalment no solen utilitzar gaire l'expressió oral i els professors tampoc fan gran cosa per fomentar-la i, pensem que aquesta activitat seria una bona eina per desenvolupar-la. Hem elegit la crònica com a eix del nostre treball perquè també és un gènere molt poc utilitzat a les aules; tot i que el trobem als llibres de text de l'ESO, moltes voltes se li dona molt poca importància i se li dedica molt poc de temps; d'aquesta manera, volem mostrar als alumnes que és una crònica i com es produeix una crònica mitjançant la seua pròpia experiència. Però com que és un treball que no hem dut a terme, només podem dir a les conclusions que ens agradaria arribar als resultats esperats, assolir tots els objectius que ens hem proposat i que l'activitat tinga èxit, que els agrade als alumnes i que aprenguen divertint-se. Hem intentat ensenyar El llibre dels fets des d'una perspectiva totalment innovadora, creativa i diferent de la forma tradicional en què s'ensenyava aquest llibre. Hem volgut introduir la consciència històrica als alumnes mitjançant aquest projecte perquè sàpiguen d'on venen i el camí, gens fàcil, que van recórrer els seus avantpassats.

6. BIBLIOGRAFIA

LABRADO, Victor. *Cròniques d'un rei*. València: Bromera, El Micalet galàctic. 2014

<https://blocs.xtec.cat/tallerderevista/la-cronica/>

<https://www.encyclopedia.cat/gran-encyclopedia-catalana/cronica-2>

<https://www.encyclopedia.cat/gran-encyclopedia-catalana/jaume-i-de-catalunya-arago>

https://www.sapiens.cat/temes/personatges/10-curiositats-sobre-jaume-i_16791_102.html